

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 40	Utgitt 27 september	1932
--------	---------------------	------

Skriv frå Landbruksdepartementet.

15 septbr.

Landbruksdepartementet har i samsvar med lov nr. 2 frå 20 mai 1899, jfr. kongeleg resolusjon frå 25 september 1931, fastsett:

1. At hare skal vera freda heile året på Averøyi i Kvernes, Bremsnes og Kornstad herad i Møre fylke.
2. Fyresegni gjeld til so lenge, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1936.
3. Brot på denne fyresegni vert straffa.

Skrivelse fra Finans- og Tolldepartementet.

16 septbr.

Herved meddeles, at der fra 1 oktober 1932 vil bli opkrevd toll av varer, som innføres landverts fra Sverige over Graddis i Saltdal, Nordland fylke.

Dog kan varer fremdeles innføres tollfritt i sådan utstrekning og på tilsvarende betingelser som omhandlet i tolltariffens § 3, postene 1—5. Med hensyn til bestemmelsene i nevnte § 3, post 1. bemerkes, at disse også vil gjelde selvom varen innføres for å selges, når den er et landbruksprodukt, tilvirket i et til Norge støtende svensk distrikt og innførselen skjer for produsentens regning, likesom isåfall verdibegrensningen til kr. 20,00 ikke kommer til anvendelse, jfr. departementets skrivelser av 14 august 1897 og 2 desember 1905 samt telegram av 16 januar 1931.

Det påligger enhver, som ad forannevnte vei fører tollpliktige varer over grensen og videre inn i fylket eller som her i landet er mottager av varene, å sørge for, at disse i uanbruket stand blir bragt til vedkommende tollsted eller fortollingsstasjon og angitt til tollbehandling.

Overtredelse av disse bestemmelser er straffbar.

Nærmere opplysninger, som måtte ønskes, vil erholdes ved henvendelse til tollkamrene i Mo i Rana, Bodø og Narvik.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

20 septbr.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov

20 septbr. nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer Vågan herredstyes beslutning i møter 7 juni og 31 august 1932 om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i hele Vågan herred, Nordland fylke.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 oktober d. å., fra hvilken dag de eldre vedtekter for Henningsvær, Kabelvåg og Skrova opphører å gjelde. Vedtekten er sålydende:

§ 1. Utsalgssteder for varer (handelsbåter innbefattet) skal med de i §§ 2 og 3 angitte undtagelser holdes lukket:

- a. I tiden fra og med 1 mai til og med 30 september fra kl. 19 til kl. 8 næste virkedag. På lørdager kan i dette tidsrum holdes åpent til kl. 19,30.
- b. Fra og med 1 oktober til og med 15 januar fra kl. 20 til kl. 8 næste virkedag. Utsalgssteder innen Kabelvåg lukker dog også i dette tidsrum som under a. angitt.

§ 2. Utsalgssteder hvor ikke andre varer selges enn melk og fløte, cigarer, cigaretter, tobakk og andre artikler for tobakksrøkning, drops, konfektyrer, prospektkort, frimerker, spillkort, aviser og tidsskrifter kan holde åpent til kl. 22 på hverdager i den tid da lukning for andre utsalgssteder skal finne sted kl. 19, kl. 19,30 og kl. 20, og fra kl. 17 til kl. 21 på søn- og helligdager. 1. påskedag, 1. pinsedag og 1. juledag undtatt.

På søn- og helligdager kan handel med melk og fløte finne sted fra kl. 8 til kl. 10.

§ 3. Virkedager fra og med 15 til og med 23 desember kan alle utsalgssteder holde åpent til kl. 21. Julaften, nyttårsaften, påskeaften og pinseaften lukker alle utsalgssteder kl. 18 samt 17 mai kl. 12.

§ 4. Undtatt fra lukningsvedtektene er tiden fra og med 16 januar til og med 30 april. Dog holdes lukket fra kl. 23 dagen før søn- og helligdager til næste virkedag kl. 8.

I tiden fra og med 15 mars til og med 15 april kan dog alle utsalgssteder holde åpent på søn- og helligdager (1. påskedag og langfredag undtatt) fra kl. 17 til kl. 20.

§ 5. Under handelsstevnet i Kabelvåg i uken efter St. Hans kan alle utsalgssteder i Kabelvåg holde åpent til kl. 22.

§ 6. I lukningstiden må kunder ikke innlates. De som er kommet inn før lukningstid, kan ekspederes efter lukningstid.

§ 7. Overtredelse av denne vedtekt straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

Skriv frå Arbeidsdepartementet.

21 septbr.

I samhøve med § 1 i bygningslovi av 24 februar 1924 skal departementet hermed fastsetja at nemnde lov skal gjelda for Oltedal i Gjestal herad i Rogaland fylke innanfor dei grensor som Gjestal heradstyre i møte 20 mai 1932 har gjort framlegg um.

Den av heradstyret vedtekne grenseforklaring lyder so:

Grensa fylgjer hovudvegen Vaula bru—Oltesvik frå skiftet med Rage fram til Efraim Seldal sin eigedom, soleis at grensa vik av frå hovudvegen i rett lina med nordre sida av nemnde eigedom, gjeng vidare herfrå til nordvestre hyrna av Nybrot, gjeng herfrå yver vestre kant av Lomstjørni i rett lina yver dalen og elvi i høgd med Melhamaren, gjeng derfrå og ned til Rageskiftet i vassrett lina i høgd med Melhamaren og fylgjer so Rageskiftet til utgangspunktet.

Kongelig resolusjon.

23 septbr.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 med senere forandringar og § 3 i lov om særegne foranstaltningar mot tuberkulose sykdommer av 8 mai 1900 meddeles stadfestelse på vedtak av Eidanger herredstyre, Telemark fylke, i møte 29 desember 1931 om nye almindelige helseforskrifter og forskrift om plikt til å sende melding til helserådet, når tuberkuløs syk flytter, — dog således at i § 18 utgår ordene: «og bygningsrådet».

II. De ved kongelig resolusjon av 6 mars 1893 stadfestede almindelige helseforskrifter for Eidanger herred opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De i post I omhandlede nye helseforskrifter m. v. er sålydende:

Helseforskrifter for Eidanger herred.

Kap. I.

§ 1. Herredet skal være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann valgt blandt medlemmer av helserådet. Tilsynsmennene har hver i sin krets en særlig plikt til å påse at helseforskriftene blir overholdt.

Tilsynsmennene velges i første helserådsmøte efter hvert nyvalgt herredstyre og gjør tjeneste til næste valg.

Kap. II.

Om boligforhold i sin almindelighet.

§ 2. Ethvert nybygg, flytning og større forandringar av gamle hus skal meldes skriftlig til helserådets ordfører hvor ikke bygningsloven er gjort gjeldende. Arbeidet må ikke

23 septbr. påbegynnes før planene er godkjent av helserådet. Følgende bestemmelser blir å iakttas:

Matjorden skal fjernes fra byggetomten. Denne skal være tørr og ved tilstrekkelig grøftning og avledning beskyttet mot overvann og tilsig fra gjødselbinger, kloakker eller lignende, samt mot grunnvann i så stor dybde som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig.

På tun og gårdsplass skal fordypninger utfylles så det ikke dannes vann og sølepytter.

Bebyggelsen skal ordnes slik at det kommer så meget sol til beboelsesrommene som den til rådighet stående tomt gir adgang til, og intet hus må anbringes således at det borttar sollyset fra annet beboelsesrom.

§ 3. Beboelsesrum som er bestemt til varig opphold for mennesker skal oppføres på grunnmur av gråsten eller betong, minst 40 cm tykk. Der skal være isolerende mellemlag mellom grunnmuren og den nederste del av bygningen. Under jordsmonnet skal den bestrykes med asfalmaling eller et lignende isolerende stoff. Muren skal være betryggende drenert med et minst 20 cm høit lag av pukkesten under kjeller-gulvet. Dens vegger skal være forsynt med de nødvendige vinduer til luftning eller minst 2 — to — trekkhull på motsatte sider med tversnitt minst 150 cm².

Alle trekkhull skal som andre åpninger i kjelleren være tett med smågitret rist.

Er en bygning oppført av mur, betong, cement eller lignende ildfast materiale, skal puss og innredningsarbeider ikke påbegynnes, før det er gått minst 2 måneder (i mai—september) eller 3 måneder (i oktober—april) efterat bygningen er kommet under tak, når det ikke brukes spesielle uttøringsmetoder anerkjent av helserådet.

§ 4. Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak skal være minst 2,50 m høit fra gulv til loft. I eneboliger og småhus kan dog høiden innskrenkes til 2,35 m, og i enkelte rum som innredes fra nytt av i eldre bygning kan høiden med helserådets samtykke innskrenkes til 2,25 m.

Hvor takbjelkene er frittliggende regnes høiden til disse underkant.

I rum med skråtak må en så stor del av rummet som svarer til halvdelen av dettes gulvflate ha en høide på minst 2,50 m — i eneboliger og småhus 2,35 m — og høiden under skråtaket må intet sted være under 1,50 m. Hvor sådant rum innredes fra nytt av i eldre bygning kan med helserådets samtykke største høide under skråtaket innskrenkes til minst 2,30 m og laveste høide til minst 1,25 m. I hvert beboelsesrum skal der være minst 1 vindu som kan åpnes. Vinduets

lysåpning skal tilsvare minst $1/10$ av rummets gulvflate. 23 septbr. Hvor lysforholdene er særlig gunstige kan dog en mindre lysåpning med helserådets samtykke tillates, likesom en større lysåpning kan kreves hvor lysforholdene er særlig ugunstige. I eldre beboelsesrum som ikke har noget vindu som kan åpnes, skal minst ett sådant anbringes innen et år efterat disse forskrifter er blitt stadfestet. Hvis gulvflaten i rum som benyttes som opholdssted for mennesker ikke er minst 6 m^2 må rummet stå i åpen forbindelse med et tilstøtende rum.

§ 5. Gulvet i kjelleren må ligge minst $0,50 \text{ m}$ over høieste grunnvannstand og skal være laget av medusa eller annen cement i forholdet minst 1 del cement til 4 deler sand og overalt ha en tykkelse over pukkestenslaget på minst 5 cm . Kjelleren må ikke være lavere under taket enn 2 m .

Innredes vaskerum (bryggerhus) eller strykerum i kjeller må det sørges for at rummene blir tørre og lyse, og himlingen skal finpusses hvis den er av betong; er himlingen av tre skal den forsynes med netting hvorpå cement søm finpusses. Damp og fuktighet avledes ved passende damp-hette eller lignende. Enhver vaskegryte (bryggepanne) skal være forsynt med damphette eller lokk.

Vaskerummet selv skal dessuten ha særskilt pipe for avtrekk av damp. Kjellerne skal være tørre og frostfri. Skjer der jevnlig ansamling av vann i dem har helserådet rett til å påby slik drenering at dette undgås. Helserådet kan forby bruken av hus hvor kjelleren — til tross for påbud — ikke oppfyller de her nevnte betingelser. Er det ikke kjeller under et hus må avstanden fra terrenget til underlaget til gulvet i 1ste etasje ikke noget steds være mindre enn 60 cm , og muren skal være forsynt med forannevnte trekkhull.

§ 6. I rum til varig opphold for mennesker forbundet med nattophold må kjellergulvets overkant ligge over terrenget omkring.

Arbeidslokaler, d. v. s. lokaler bestemt til varig opphold for mennesker men uten nattophold, såsom kafé, butikk, verksted, må ikke uten etter helserådets tillatelse i hvert enkelt tilfelle innredes i rum, hvor gulvets overkant ikke ligger over det omgivende terreng.

§ 7. Husdyr med undtagelse av hund og katt må ikke ha tilhold i eller under beboelsesrum eller i rum som støter umiddelbart op til sådant rum.

§ 8. Gulv i første etasje skal være dobbelt og forsynt med tørr fyll av leire eller annet av helserådet godkjent materiale mellom gulvlagene. Fyll fra gamle hus eller bare torymull tillates ikke brukt.

23 septbr.

Kap. III.

Om kloakker og andre avløp.

§ 9. Spilde- og skyllevann må skaffes tilstrekkelig avløp i lukket ledning til offentlig kloakk, hvis dette efter helserådets skjønn kan gjøres uten uforholdsmessige omkostninger for eieren. Som avstikkere til kloakker skal brukes jernrør, glasserte lerrør eller annet av helserådet godkjent materiale. Avstikkerne skal også være tette i sammenføiningene og lett kunne renses.

Kloakker og alle avstikkere til disse skal legges så dypt, at de er frostfri. Alle avløp skal være forsynt med sikker vannlås. Er der ikke offentlig kloakk, eller vil det efter helserådets skjønn medføre uforholdsmessige omkostninger å anlegge kloakk dit, bestemmer helserådet hvorledes det skal være i hvert enkelt tilfelle.

§ 10. Eiere av ubebygget grunn plikter å bortlede urent eller stinkende vann.

§ 11. I tilfelle beboelsesleilighet, butikk, kafé, melk-, kjøtt- og fiskeforretning eller lignende har utslagsvask skal denne være forsynt med pålitelig S-formet vannlås, som hindrer kloakkgass å trenge inn i rummet. Klokkevannlås må ikke brukes.

§ 12. De offentlige kloakker skal til enhver tid holdes i orden, renses og spyles så ofte det er påkrevet. Rensningen skal foregå til slike tider og på en slik måte at det blir minst mulig ulempe og lukt. Det optatte bunnfall skal straks føres bort.

§ 13. Helserådet kan påby eldre kloakkavløp forandret, når dette efter helserådets skjønn kan skje uten uforholdsmessige omkostninger for eieren.

Kap. IV.

Priveter, gjødselbinger, vannklosetter, fjøs, staller, søppel m. v.

§ 14. Alle beboesseshus skal ha adgang til privet, minst ett for hver familieleilighet.

For større bygninger som leiegårder, fabrikker, arbejderboliger, kirke, forsamlingslokaler og lignende hvor mange folk bor eller ferdes, skal der være privet og pissoar i den utstrekning som helserådet til enhver tid finner påkrevet.

Privetet skal ligge minst 10 m fra eget eller andres beboesseshus, fra matbod og fra offentlig eller privat fellesvei. Fra privetet må der ikke kunne bli tilsig hverken til nogen av de nevnte steder eller til opkomme, brønn, bekk eller andre steder hvorfra tas drikkevann for mennesker eller hus-

dyr eller vann til annet husbruk og heller ikke til vann som ^{23 septbr.} brukes i bedrift som omsetter eller tilbereder næringsmidler eller nydelsesmidler. Privetet må ikke ligge i fjøsgangen.

Inne i beboelseshus kan privet innredes efter godkjennelse av helserådet. Følgende skal da bl. a. iakttas:

Privetrummets gulf skal være belagt med et hårdt for vann ugjennemtregelig stoff. Loft og vegger skal være tette. Rummet skal være forsynt med vindu, som kan åpnes ut til fri luft, eller med tekktet luftpipe av tykt jernblikk eller glassert lerrør av minst 15×15 cm i tversnitt fra underkant av setet, og som munner ut over husets tak. Der skal brukes flyttbare beholdere (bøtter) av jern-blikk. Strøelse skal påfylles så ekskrementene alltid er dekket. Bøttene skal tømmes før de er $\frac{3}{4}$ fulle eller oftere, hvis helserådet av sanitære grunner finner det påkrevet, og gjøres ordentlig rene for hver tømning. Der må ikke være adgang til klossetrummet fra beboelsesrum, kjøkken eller fra rum hvor matvarer oppbevares og der må ikke komme stank fra privetet til disse rum.

§ 15. Enhver privetbinge utenfor famileleiligheten skal være innredet med tett kasse eller tønne, som lett kan tømmes, eller der skal innredes tett bingepå vannrett, muret eller cementert underlag. De skal tømmes senest når de er $\frac{3}{4}$ fylte eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner forlanger det.

Helserådet kan påby det nødvendige ved innredningen av nye priveter, og påby mangler rettet ved eldre priveter når der oppstår ulemper ved stank, utethet, overfylling eller andre misligheter, særlig ved epidemier. I alle tilfelle kan helserådet påby strøning med torv, aske, kalk eller lignende. Utgiftene hermed påhviler eieren.

§ 16. Urinsteder skal ha avløp til kloakk eller annet av helserådet godkjent sted. De skal holdes godt rene. Urinstedet og dets avløp skal alltid innrettes således, at det ikke blir tilsig derfra til beboelsesrum, matbod, offentlig eller privat vei, eller til brønn, bekk eller andre steder hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk, eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

§ 17. Fjøs, stall, hønsehus, grisehus eller lignende op-lagssted for gjødsel og avfall skal ligge minst 10 m fra beboelseshus, matbod, vanninntak, brønn og allfarvei, og være innrettet slik at stank, tilsig eller annen urenslighet derfra ikke generer eller er til skade for mennesker eller dyr.

§ 18. Kjøkkenavfall, søppel eller annet urenslig stoff fra beboelsesrum eller bedrifter må ikke kastes ut på offentlig gate eller plass og heller ikke i nærheten av brønn. Slike

23. septbr. ting skal enten brennes eller samles i tette — 1 hektoliter — store kasser av tre eller jernblikk, som er forsynt med jernlokk. Kassene skal tømmes før de blir fulle, eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig, og på steder som anvises av helserådet. Skyllevann må ikke slåes ut på offentlig gate eller plass.

§ 19. Åtsler, selvdøde dyr eller dyr slaktet på grunn av sykdom eller deler av sådanne skal brennes eller graves ned minst 1 m under jordoverflaten og dekkes med kalk hvis det har lidt av smittsom sykdom. For dyr som er død av smittsom sykdom som er undergitt særlig offentlig forsorg, blir de regler å følge som er gitt herom i den til enhver tid gjeldende lovgivning.

Kap. V.

Om butikker, verksteder m. v.

§ 20. Alle lokaler for fremstilling, opbevaring eller salg av nærings- eller nydelsesmidler må anmeldes for og godkjennes av helserådet før de tas i bruk. Slike lokaler skal til enhver tid stå under helserådets kontroll, og eierne skal være pliktige til uopholdelig å utføre de pålegg helserådet måtte finne nødvendig for å hindre at matvarene forurenses eller bederves. Lokalene skal være tilstrekkelig store og lyse, holdes godt luftet og rene, og være således innrettet at de lett kan rengjøres. De skal også være forsvarlig ventilert og belyst.

Utenfor hver inngangsdør skal være anbragt fotskraperrist. Gulv og disk skal daglig vaskes. Tørr feining er forbudt. Hovedrengjøring skal foretas minst én gang hvert halvår. Det skal på iøinefallende steder være ophengt plakater med forbud mot all bruk av tobakk og mot spyting på gulvet.

Alle slags matvarer skal best mulig være beskyttet mot støv og annen urenhet så vel i butikker som i tilberednings- og lagerrum. De skal opbevares i rene, tildekkede kar, i tette skuffer eller i skap med dører.

Vekt og målredskaper skal alltid være rene. Mål og kar hvis glassur eller forfinning ikke er hel skal kasseres eller istandsettes.

Det er selgeren forbudt å pakke inn matvarer i aviser eller urent papir. Kundene må ikke berøre matvarene. Disk skal være forsynt med diskevern.

Ved transport av melk og fløte og andre matvarer skal de være beskyttet mot regn, støv og annen forurensning.

I butikker skal der være lett adgang til vaskestell med

såpe, børste og rene håndklær. Betjeningen må jevnlig vaske 23 septbr. hendene og skal være forsynt med rene klær.

Privet ved slike lokaler skal ligge til og være således innrettet, som helserådet til enhver tid bestemmer.

§ 21. Arbeidsrum og verkstedslokaler er underkastet helserådets tilsyn og de bestemmelser dette måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbragt de ventilasjonsinnretninger som det finner nødvendig. For hver beskjeftiget person skal der være minst 10 m³ luft. Verksteder må ikke benyttes til soverum.

Aktes bedrift satt igang som ved stank eller giftige gasser kan forurense luften, eller som det på annen måte kan være frykt for vil bli til skade for arbeidernes sundhet, skal planen forelegges for helserådet, og vedkommende være pliktig til både ved anlegget og driften å rette sig efter de bestemmelser som helserådet gir for å hindre sanitære misligheter. Bedrift av denne slags som er i virksomhet er underkastet helserådets tilsyn og har å rette sig efter de pålegg som helserådet til enhver tid gir for å hindre misligheter. Foranstående bestemmelser gjelder også fartøier, som henger innen herredet, og som driver virksomhet som nevnt.

Spytting på gulvet i arbeidsrum og verksteder er forbudt. Plakater om dette forbud skal være ophengt på iøinefallende steder i lokalene.

Kap. VI.

Fjøs, meierier, melkeutsalg m. v.

§ 22. Fjøs hvorfra der leveres melk til salg — heri innbefattet leveranse til meieri — skal være lyse, rene og godt utluftet. Minst én gang om året skal der foretas hovedrengjøring, hvorefter der overstrykes med kalkvann. Efter rengjøringen skal fjøset i flere dager luftes ut.

Kjørene skal holdes rene. Største renslighet må iakttas med melkekopper og melkning. I ethvert fjøs skal der være vaskefat, såpe og rent vann og rene håndklær. Den som melker skal være iført rent armforklær. Før melkningen skal kuas jur og spener tørres med ren klut, og hvis de er skitne vaskes med såpe og vann, og melkeren skal selv vaske og tørre sine hender før melkningen begynner. Kluten skylles og renses forsvarlig mellom hver ku.

Under melkningen må ikke ombæring av stråfôr, utmåkning av gjødsel eller annet foretas som forårsaker støv eller stank i fjøset.

Efterat hver ku er melket skal melken straks bringes i et annet rum, hvor melken siles gjennom ren sil direkte i

23 septbr. transportspannet. Silerummet som skal finnes ved ethvert større fjøs, skal holdes rent og luftig.

Melkespann eller transportspann rengjøres på følgende måte:

- a) først skylles spann og lokk to ganger i rent kaldt vann,
- b) derefter vaskes spann og lokk med varmt vann, litt kalk eller soda og stiv børste,
- c) atter gjentagende skylninger i rent, kaldt vann,
- d) tilslutt skylning i kokhett vann, således at spann og lokk tørrer av sig selv. Bruk av klut til rengjøring og tørring av spann innvendig er ikke tillatt.
- e) Derefter henstilles spann og lokk til tørring og utluftning med bunnen opad på et rent og tørt, lyst og luftig sted.

Melken må opbevares i tildekkede kar i luftig, kjølig kjeller eller på et annet luftig og kjølig sted. Den må under ingen omstendighet opbevares i soverum, eller i rum hvor syke mennesker oppholder sig.

§ 23. Det er forbudt innen Eidanger herred å selge melk eller fløte

- a) som på grunn av utseende, lukt, smak, smuss, urenslig behandling eller fremmede bestanddeler (blod), betendelsesprodukter, konserveringsmidler, farvestoffer o. s. v.) må anses som uskikket til menneskeføde eller virker uappetittlig,
- b) som stammer fra dyr som lider av sykdommer som kan meddele melken eller fløten sundhetsskadelige egenskaper (jurbetendelse, septicemi, tuberkulose, almindelig avmagring, sterkere diarrhoe, tilbakeholdelse av efterbyrden, bør-betendelse, febersykdommer o. s. v.)
- c) 1. Når der i melkeprodusentens familie, tjenerpersonale eller blandt andre som bor på gården er optrådt farlig smittsom sykdom (tyfus, difteri, skarlagensfeber og lignende), eller det er mistanke om at nogen av dem kan smitte andre uten selv å være syk (smittebærere). Fra sådanne steder må melk eller melkeprodukter ikke avhendes eller leveres før helserådet har gitt uttrykkelig tillatelse til det. Før sådan tillatelse gis, kan helserådet kreve å få ta prøver av vedkommende personer (smittebærere).
2. Når melken er behandlet av personer som har større eller væskende sår på ansikt, hender eller armer, eller annen sykdom som kan gjøre at melken tilføres skadelige eller forurensende stoff. For tuberkuloses vedkommende henvises til lov av 8 mai 1900 angå-

ende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse syk- 23 septbr.
dommer,

d) som stammer fra dyr som behandles med lægemidler, som ved å gå over i melken gjør denne skadelig (arsenikk, brekkvinsten, kvikksolv, nyserot, dyvelsdrekk, terpenitolje etc.),

e) som er melket fra kuer like før kalvingen eller inntil 5 dager efter denne, såfremt melken ikke holdes adskilt fra den øvrige melk og selges under betegnelsen råmelk.

§ 24. Hvis der hos produsenten blandt mennesker eller dyr er smittsom sykdom som det er frykt for kan overføres gjennom melken eller gjøre den sundhetsfarlig, eller der foreligger begrunnet mistanke om mislige sanitære forhold på stedet, kan helserådet kreve at der uten utgift for kommunen fremlegges erklæring på dertil avfattet skjema fra læge eller dyrlæge om sundhetsforholdene og melkestellet på vedkommende meieri, melkeutsalg, gård eller fjøs. Hvis der foreligger grunn til mistanke om, at de sanitære forhold ved meieri, produksjonssted eller lignende er mangelfulle, kan helserådet forby melketilførsel til Eidanger fra et sådant sted.

§ 25. Ethvert melkeutsalg skal anmeldes til og godkjennes av helserådet før det tas i bruk. Melkeutsalg skal være lyse, godt ventilerte og fri for fuktighet.

Utsalgene skal ha egen inngang. Der må ikke finnes dør fra utsalget til soverum, heller ikke til arbeids- eller beboelsesrum med mindre helserådet i siste tilfelle gir sitt samtykke til det. Veggene må ikke være tapetserte. Disken skal være av slepen sten eller marmor eller være overtrukket med sinkplate eller linoleum eller et annet av helserådet godkjent materiale. Gulvet og disken skal vaskes hver dag, vinduer og dører minst én gang ukentlig, vegger og tak minst 2 ganger årlig. Tørr-feining er forbudt.

Der skal på iøinefallende steder være opslått plakater med forbud mot bruk av tobakk og mot spyting på gulvet.

I ethvert melkeutsalg skal der være adgang til vaskevann, såpe, børste og rene håndklær.

Efter bruk av klosett skal betjeningen vaske sine hender. Betjeningen skal være iført hvite forklær med brystsmekk og ærmer. Den kvinnelige del av betjeningen skal dessuten ha hvitt hodeplagg, som dekker håret.

I melken og fløten må ikke blandes is. Der må ikke drikkes av melkespannenes lokk eller av målekar. Melk og fløte må ikke opbevares sammen med varer som kan gi usmak, såsom fisk, gammelost, petroleum, poteter o. s. v.

Melk og fløte må under transport og forhandling opbevares i rene, godt tildekkede kar, og de målekar som brukes

23 septbr. må være fullstendig rene. Er målekarene glassert eller for-
tinnnet må glassuren og fortinningen være hel. Ufortinnede
jernkar må ikke brukes. Utmåling og overhelling av melk
og fløte må ikke foregå på offentlig gate eller i portrum.

Nødvendige prøver av melk og fløte kan forlanges til
nærmere undersøkelse, og uten erstatning til eieren eller for-
handleren når melkeprøven ikke er over 0,25 L. og fløte-
prøven ikke 0,10 L.

Helserådet kan forlange opgitt hvilke fjøs, meierier eller
utsalg melken stammer fra, samt likeledes fortegnelse over
vedkommende forhandlers faste kunder.

Melk eller fløte som på grunn av utseende, lukt, smak,
smuss og lignende skjønnes å være uskikket til menneske-
føde, kan av helserådet besluttes utslått eller på annen måte
forhindres solgt som føde for mennesker.

Helserådet kan midlertidig forby fjøs, meieri eller hand-
lende å selge melk eller fløte i Eidanger:

- a) når vedkommende tross advarsel fremdeles fallbyr eller
fremsender til forhandling melk eller fløte som efter §
23 a. til e. må anses sundhetsskadelig eller uskikket til
menneskeføde,
- b) når sådan bevidnelse som omhandles i § 24 ikke frem-
legges i betimelig tid, eller skjønnes ikke å yde den nød-
vendige betryggelse for varens renhet og uskadelighet;
- c) når melken, fløten eller de derav fremstilte næringsmid-
ler ikke svarer til varens benevnelse,
- d) når melken stammer fra steder hvor der blandt menne-
sker eller dyr har optrådt smittsom sykdom, som det er
frykt for kan overføres gjennom melken eller gjøre denne
sundhetsskadelig, eller hvis melk har eller synes å ha
fremkalt sykdom.

Et eksemplar av disse forskrifter skal alltid være op-
slått i ethvert melkeutsalg.

§ 26. Meierier skal være lyse og luftige, fri for støv,
stank og fuktighet, og være således innredet at de lett kan
holdes rene. Det skal være lett adgang for personalet til å
vaske sine hender med såpe og rent vann og rense dem med
børste. Der skal alltid være rene håndklær til tørring av
hendene. De personer som er beskjeftiget i meieriene skal
under sitt arbeide være iført hel og ren drakt og hvitt lerrets-
forklær med brystsmekk og ærmer, og for kvinnenens vedkom-
mende dessuten hvitt hodetøi som dekker håret. Dette an-
trekk må avtas når arbeidsstedet forlates og under besøk på
klosettet.

Efter benyttelsen av klosettet skal vedkommende vaske
sig grundig før han atter begynner sitt arbeide.

Spytting på gulvet er forbudt. Likeså enhver bruk av tobakk. Det skal på iøinefallende steder være opslått plakater herom.

Kap. VII.

Om salg av skadelige nærings- og nydelsesmidler.

§ 27. Til bruk for mennesker må ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruks-gjenstander som kan være skadelige for sundheten fordi de inneholder giftige bestanddeler.

Det er forbudt å selge nærings- og nydelsesmidler som er tilsatt noget stoff som av helserådet anses skadelig for sundheten eller menes skikket til å skjule, at vedkommende vare er bedervet. Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby at der blir solgt eller på annen måte overdratt til nogen nærings- og nydelsesmidler, som kommer fra eller falholdes på steder hvor det ikke blir iaktatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, behandling, opbevaring eller forsendelse.

I øiemed som nevnt i denne paragraf er helserådet berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver uten godtgjørelse til eieren. Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- og nydelsesmidler som er kommet fra eller selges fra steder hvor der blandt mennesker eller dyr forekommer tilfelle, derunder innbefattet basillebærere, av farlig smittsom sykdom som kan utbres med varene.

Hvor det er nødvendig kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må senere forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte at varer som finnes å være skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommendes bekostning. Andre ting som tapeter, leketøi, beklædningsgjenstander o. s. v., som kan bli farlige for sundheten fordi de inneholder gift, skal likeledes kunne kontrolleres og i tilfelle forbys solgt.

Kap. VIII.

Drikkevann og brønner.

§ 28. Renvannsbrønner må ikke legges i gjødslet mark eller nærmere kompost, gjødsel eller avfallsbinge enn 10 m. De skal innvendig være stensatt, muret eller beklædt med annet vanntett materiale i en dybde av 2—4 meter. Den vanntette vegg skal fortsette 20 cm ovenfor jordsmonnet og skråne utover fra brønnen.

23 septbr. Brønnen skal være låst, forsynt med et tett overfalset lokk på hengsler. Lokket skal ha helling mot jordsmonnet. I umiddelbar nærhet av brønn eller vanninntak må ikke foregå vaskning eller skylning av klær etc.

§ 29. Helserådet kan til enhver tid forby bruken av vann, som det finner hygienisk utilrådelig å bruke. Hvis tømning eller rensning av brønn og vanninntak blir nødvendig må vedkommende eier rette sig efter de anordninger som helserådet for hvert enkelt tilfelle måtte gi.

Hovedvannledningen skal spyles minst én gang årlig.

§ 30. Ingen forurensning må finne sted av brønn, bekk eller elv hvorfra vann tas til mennesker eller dyr. Helserådet kan forby forurensning av jordsmonnet i nærheten av vanninntak og påby sanitære ulemper fjernet. Til elv eller bekk ovenfor de steder hvor drikke- eller bruksvann hentes må der ikke legges avløp for gjødsel eller lignende stoff eller for skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker uten med helserådets samtykke og på de vilkår, som dette oppstiller.

Kap. IX.

Bakerier, konditorier, brødsalg m. v.

§ 31.

- a. Bakerier og de rum som står i åpen forbindelse med disse skal alltid holdes omhyggelig rene. Hver dag efter sluttet arbeide skal gulvene skrapes, rengjøres og vaskes. Dessuten skal de vaskes grundig en gang ukentlig; dører og vinduer må vaskes minst hver 14de dag. Vegger og tak skal i sin helhet grundig vaskes og hvitnes eller males 2 ganger årlig. Torrfeining er forbudt.
- b. Baketrauger og bord, surkasser og andre til bakning brukte ting som plater, hyller, fjeler etc. skal være lett flyttbare og holdes omhyggelig rene.

Smør, melk og andre stoff som brukes til fremstilling av bakverk skal opbevares i tildekkede rene kar. Strykevisker må ikke brukes til forskjellige stoff uten først å rengjøres godt.

- c. Bedriften uvedkommende gjenstander som kan gi anledning til støv eller stank i arbeidsrommet eller hindre rengjøring av dette må ikke finnes i bakeriene eller i de rum som står i åpen forbindelse med disse.
- d. Melsekker skal avbørstes og renses omhyggelig for smuss før de bringes inn i bakeriet, og innholdet tømmes i baketrauket.
- e. Hvert lokale skal være forsynt med god ventilasjon. Hvor bakeriovner, dampkjeler eller vannpanner fyres gjennom

ilegg i bakerirummet skal det i disse ikke bringes inn 23 septbr.
mer kull eller annet brenne enn nødvendig for dagen.
Kull og koks skal opbevares i særskilte beholdere.

f. Der skal sørges for tilstrekkelig lys i arbeidslokalene og i de tilstøtende rum.

g. Hvert bakeri skal være forsynt med utslagsvask og vaskestell med såpe og rene håndklær. Arbeiderne skal vaske hendene etter benyttelsen av privet.

Enhver arbeider skal få utlevert et rent håndklæ minst 2 ganger ukentlig. Arbeiderne skal vaske sine armer og hender umiddelbart før de begynner arbeidet og iaktta renslighet under arbeidet. De skal være iført en egen hvit lerretsdrakt, som ikke må brukes utenfor bakeriet, og som minst én gang ukentlig skal skiftes med en ren.

h. Personer med sår, bylder eller utslett på hender eller armer må ikke beskjeftiges i bakeriet.

i. Der skal i dette være et rum, hvor arbeiderne kan henge fra seg sine gangklær og iføre seg sin bakerdrakt. Om vinteren skal dette rum holdes tilbørlig varmt.

j. Spyting på gulvet og all bruk av tobakk er forbudt i bakeriet. Plakater herom skal være opslått på iøinefallende steder.

k. Ved ethvert bakeri skal det være et tilstrekkelig antall forsvaerlig innredede klosetter, som skal være tilstrekkelig fjernet fra bakeriet. Klosettene skal rengjøres 2 ganger ukentlig og være forsynt med klosettpapir.

Ved bedrifter hvor flere enn 5 personer av begge kjønn er beskjeftiget skal der være særskilte klosetter for menn og kvinner. Enhver arbeider skal vaske sine hender grundig etter bruken av klosettet.

l. Bakeri eller rum som står i åpen forbindelse med dette må ikke benyttes som sovested.

m. Ved bakerier som herefter opprettes tillates ikke kloakk-kum anbragt inne i bakeri. Eldre kloakk-kummer i bakerier skal være fjernet innen et år efter at helseforskriftene er trådt i kraft.

n. Ombringelse av brødvarer skal foregå i tildekkede kasser, eller i godt renholdte, lukkede vogner.

Ethvert bakeri skal anmeldes til helserådet før det tas i bruk.

Et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått i ethvert bakeri på et iøinefallende sted.

o. De forskrifter som er gitt for bakerier skal også gjelde konditorier.

§ 32. For brødsalg og alle andre steder, f. eks. konditorier og almindelige butikker, hvor der selges brød og

23 septbr. bakverk, gjelder de samme forskrifter som er fastsatt for melkeutsalg med de tillempninger som følger av at der selges bakervarer.

Særlig bemerkes:

Bakverket skal opbevares i tette, lukkede, rene skap eller på disk under glasslokk og må ikke berøres med hendene. Kakene skal flyttes med ren, forniklet spade. Alle slags kaker til fortæring utenfor utsalget skal pakkes i rene poser.

Melk eller annen drikk som nytes skal serveres i rene glass, som skal vaskes, skylles og kokes etter bruken.

Kap. X.

Slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

§ 33. Slaktning må bare foretas i rene rum med tett gulv, som lett kan vaskes etter hver slaktning. Slakterumene må ikke stå i åpen forbindelse med stall, grisehus eller gjødselbinger.

§ 34.

- a. I bymessig bebyggede strøk skal ethvert rum som brukes til slaktning ha tette vegger. Gulvet må være tett, av glattpusset betong, av sten eller annet av helserådet godkjent materiale som lett kan holdes rent. Gulvet skal ha fall til kloakksluk, som må være forsynt med fast rist. Det skal spyles rent etter hver slaktning. I ethvert slakteri skal der finnes vannledning og spyleslanger.
- b. Gulv, tak, vegger, disk og hyller skal holdes omhyggelig rene. Det samme gjelder også alt inventar og de redskaper, som brukes under slaktningen. Når redskapene ikke blir brukt skal de opbevares godt beskyttet. Slakteriet skal være forsynt med effektiv ventilasjon ved avtrekk til luftpipe som fører op over husets tak.
- c. Binge må ikke gå under slakteboden eller noget annet rum som brukes til ophengning av kjøtt eller rensning av tarmar eller står i åpen forbindelse med disse rum.
- d. Slakteavfall skal straks etter slaktningen fjernes og samles i en tett, med lokk forsynt jernkasse, som om sommeren skal tømmes minst 3 ganger og om vinteren 2 ganger ukentlig. Etter hver tømning skal den renses grundig og desinfiseres med klorkalk. Knokler, talg og huder må ikke opbevares i slakteboden.
- e. De slaktede dyr skal ophenges fritt fra veggene på fortinne jernkroker. Under kjøttets stivning skal der i rummet være god gjennemtrenk. Rengjøring av mave og tarmar må ikke foretas i det rum, hvor kjøttet er ophengt.

- f. Slaktehus, pølsefabrikk og utsalgsteder skal være lyse 23 septbr. og godt ventilert; gulvet må være lett å holde rent. Fluer må holdes mest mulig borte.
- g) I pøsemakerier og kjøttutsalg skal gulv, vegger og tak være tette, glatte og uten sprekker, og der skal være innlagt vann. I pøsemakerier skal gulvet ha fall med avløp til kloakk, som skal være forsynt med solid vannlås. Om fjernelse av kjøttavfall gjelder de regler som er gitt under ovenstående rubrikk d. Pøsemakerier og kjøttutsalg skal være forsynt med effektiv ventilasjon som under litra b. anført. Vinduene skal være til å åpne og forsynt med fluenetting.
- h. I kjøttutsalg skal bord og disk være belagt med plater av polert sten eller lignende ugjennemtregelig glatt stoff. Disken i kjøttbutikker skal være forsynt med diskevern for de utstilte varer.
- i. De i slaktehus, pøsemakerier og kjøttutsalg beskjef-tigede personer skal være iført rent, hvitt forklæ med brystsmekk og forærmer, som skiftes minst 2 ganger om uken. Dette antrekk skal avtas når arbeidsstedet for-lates, herunder også når privetet benyttes. Etter besøk på dette skal vedkommende vaske hendene grundig. Vaskevann, såpe og rene håndklær må finnes i ethvert arbeidsrum. Arbeiderne må vaske hender og armer før de begynner arbeidet. Tobakksrøking og spyting på gulvet tillates ikke. All kjøttmat må være tildekket så den er beskyttet mot fluer. Utstilling av kjøtt utenfor butikkdøren er forbudt. Kjøtt må ikke opbevares sammen med varer, som gir det bedervet lukt eller usmak (f. eks. grønnsaker, gammel-øst og fisk).
- j. Publikum må ikke berøre opdelt kjøtt, som er utlagt til salg i slaktebod og butikk.
- k. Slakterier, pøsemakerier og kjøttutsalg må ikke inn-redes eller tas i bruk før de er anmeldt til helserådet og godkjent av dette.
- l. Transport av kjøtt skal foregå i rene, lukkede vogner eller i rene traug eller kurver og være innpakket i rent dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under trans-porten.
- m. Til pøselagning og tilberedning av ferske kjøttspiser må bare benyttes friskt, godt kjøtt. Det er forbudt å til-sette kjøttvarer stoff, som helserådet anser skadelig for helsen, eller som kan skjule at varen er bedervet. Til konservering av kjøtt og fleisk eller derav tilberedte varer må bare brukes koksalt, sukker, salpeter, eddik,

23 septbr. eddiksyre og alkohol; dessuten kan de røkes med tre-røkning og behandles på overflaten med tre-eddik (røksyre).

Redskaper som brukes i slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg må rengjøres hver dag.

n. Ovenstående forskrifter skal finnes opslått på et iøynefallende sted i herredets slakteboder, pølsemakerier og kjøttutsalg.

§ 35. Så lenge tvungen kjøttkontroll ikke er innført i herredet må kjøtt og flesk av selvdøde dyr eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom ikke frembys til salg, uten at det er undersøkt av autorisert dyrlæge og av ham ved skriftlig erklæring godkjent som anvendelig til menneskeføde.

Ved dyrlægens besiktigelse skal medfølge slaktets lunger og nyrer samt de andre deler av dyret som dyrlægen måtte kreve fremlagt.

§ 36. Under salg og behandling av kjøttvarer på torv må den største renslighet iakttas. Slaktet må alltid være innhyllet i rent dekke, og ikke være anbragt sammen med andre varer eller gjenstander som kan forurense det eller gi det dårlig utseende, lukt eller usmak.

Opdeling av slaktet i vogn skal utføres på ren huggestabbe eller ren fjel, som medføres særskilt til dette bruk. Alle redskaper som benyttes under opdelingen skal være rengjort før de brukes. Selgeren skal under salget være iført rent forklæ og rene armebeskyttere. Han skal påse at publikum ikke berører varene.

Kap. XI.

Barberstuer for menn og frisørstuer
for kvinner.

§ 37.

a. Barberstuer med tilstøtende rum skal alltid holdes rene og godt utluftet.

b. Hovedrengjøring av barberstuer med tilstøtende rum skal foretas minst 2 ganger om året. Gulvet skal vaskes minst én gang daglig. Bord, hyller og lignende skal tørres med ren, fuktig klut hver dag og alltid holdes rene.

Avfallet, hår etc. skal feies sammen efter hver hårklingning og fjernes.

c. Barbererne skal iaktta omhyggelig personlig renslighet og skal under arbeidet være iført ren hvit jakke eller frakk, som skal skiftes minst 3 ganger ukentlig.

Personer med sår eller utslett på hender eller armer må ikke beskjeftiges i barberstuen.

d. Klippemaskiner, sakser og kniver skal for hver gang de er 23 septbr. brukt rengjøres ved vaskning i 1 % Auroform-opløsning eller annet av helserådets ordfører påbudt desinfeksjonsmiddel. Børster og kammer renses efter hver gangs bruk med sprit eller salmiakkspiritus fortynnet med like deler kokt vann.

Barberkostør og alunstener må ikke brukes. Innsåpning skal bare skje med såpeopløsning eller oppløsning av såpepulver ved hjelp av rensed bomull, med mindre kunden selv medbringer egen kost.

e. Efter betjening av kunder lidende av utslett eller håravfall som det er å frykte for kan være smittsomt, må de benyttede redskaper kokes i minst 10 minutter før de brukes til andre.

f. Bruk av maskinbørste og pudderkvast er forbudt.

g. Ved barbering skal der for hver kunde benyttes renvasket og rullet serviett og ren bedekning av nakkeputen. Ved hver hårklipping benyttes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt, som kun tillates brukt én gang. Kappen skal vaskes minst 2 ganger ukentlig.

h. Såpekoppen skal renses i varmt vann mellem hver barbering.

i. Når ny forretning opprettes eller eldre forretning flyttes skal dette anmeldes til helserådets ordfører.

j. For frisørstuer for kvinner skal gjelde de forskrifter som er gitt for barberstuer med undtagelse av bestemmelsene om innsåpning og barbering.

k. Et eksemplar av disse forskrifter skal finnes opslått på et iøinefallende sted i enhver barberstue.

Kap. XII.

Hoteller, herberger (losjihus) og bevert-
ningssteder.

§ 38. Alle soveværelser i hoteller og herberger skal ha sådanne vegger at de kan vaskes. I ethvert soveværelse tillates kun anbragt så mange mennesker at der på hver person faller minst 10 m³ luft.

Værelsene skal utluftes og gulvene vaskes hver dag. Hovedrengjøring skal finne sted minst hver 3dje måned.

Spyttebakker skal finnes på værelsene. De må rengjøres hver dag. Plakat som forbyr spyting på gulvet skal være opslått på veggen.

§ 39. Overdyne eller ullteppe skal være forsynt med tett lerretspose. Denne samt putevar og laken skiftes for hver losjerende. De andre sengklær skal dampes eller vaskes minst

23 septbr. 4 ganger årlig. Sengene skal hver dag stå opslått minst 4 timer til utluftning.

§ 40. På hvert værelse skal der være karaffel med rent vann og ett glass for hver reisende; dessuten minst ett rent håndklæ for hver person samt såpe og vaskefat. Håndklæ må skiftes rent for hver ny losjerende. Vaskefatet må vaskes hver dag. Det er forbudt å ha liggende kam og hårbørste på værelsene til bruk for de losjerende.

Kopper, glass og spiseredskaper skal alltid kokes før de vaskes og skylles etterpå i rent vann, såfremt det til opvasken ikke brukes vaskemaskine godkjent av helserådet.

§ 41. Erfarer verten at han har hatt personer lidende av smittsom sykdom i losji, har han øieblikkelig å melde det til helserådets ordfører og etterkomme de pålegg som denne gir ham.

Privetet skal hver dag ettersees og vaskes.

§ 42. Helserådets ordfører kan forlange at et eksemplar av disse forskrifter blir opslått i hvert av værelsene med opplysning om hvor mange som har lov til å bo på værelset.

Bevertningssteder og forsamlingslokaler med servering.

§ 43. Bevertningslokaler og alle til bedriften benyttede værelser samt kjøkkener må være således beliggende at de får tilstrekkelig lys. Den effektive vindusflate skal utgjøre minst 1/10 av gulvflaten. Rummene skal kunne opvarmes og utluftes tilstrekkelig. Gulv, vegger, vinduer og tak må være i sådan stand at de lett kan holdes rene.

Lokalene, ganger og trapper skal holdes kunstig oplyst, når de ikke er oplyst av dagslyset.

§ 44. Alle værelser som benyttes til bedriften skal daglig luftes godt ut; hver dag skal gulvene og vinduspostene vaskes og støv tørres av møblene med fuktig klut. Umalte bord, kjøkkenbenker, fjeler m. v. skal hver dag renskures. Minst 4 ganger om året skal alle møbler vaskes med varmt vann og såpe eller gjøres grundig rene på annen av helserådets ordfører godkjent måte.

Vegger og tak skal 2 ganger årlig enten males, hvittes eller vaskes. Tilsølte deler av veggene skal straks rengjøres. Vinduene skal vaskes og pusses så ofte det trengs, minst 1 gang månedlig. Ganger og trapper skal holdes rene; de skal vaskes minst 3 ganger i uken.

Tørr feining og tørr avstøvning er forbudt.

Ved inngangsdørene skal anbringes fotskraper eller dørmatte som rengjøres hver dag.

§ 45. I alle rum som benyttes av gjestene skal der finnes 23 septbr. det nødvendige antall spyttbakker, som daglig skal rengjøres og innholdet opbrennes eller behandles på annen av helse-rådet godkjent måte. Spyttbakkene må alltid være påfylt sagmugg, torv eller lignende og må være plasert på iøinefallende steder. Spytting på gulv, ganger og trapper er forbudt, og de nødvendige plakater herom skal ophenges i rummene.

§ 46. Brukt servise skal rengjøres ordentlig før det bringes sammen med det rene. Urent servise må ikke tilbys nogen gjest. Sprukne emaljekar må ikke brukes. Kobberkar skal være godt fortinnet, og kopper eller glass med skår eller sprekker må ikke brukes.

Kopper og alt annet servise skal vaskes i 2 vann og kokes (ett vann til vaskning tilsatt såpe eller soda og ett til skylning, hvorefter det kokes).

Skyller skal daglig fjernes fra lokalet.

Det er forbudt å ha felles drikkekar ved vannbeholdere i lokalene og de her brukte enkelte kar må rengjøres som ovenfor angitt hver gang de er brukt.

§ 47. Opbevaringssteder for matvarer skal være tørre og må kunne utluftes til fri luft. De skal gjøres grundig rene minst én gang månedlig, issskap (kasser) dog minst én gang om uken. Melk, fløte og andre matvarer skal opbevares på sådan måte at de er beskyttet mot støv og annen forurensning, ikke får usmak av andre varer og heller ikke er tilgjengelig for fluer eller andre dyr. Opbevaringssteder for matvarer må ikke benyttes som soverum.

§ 48. Betjeningen skal være iført ren og ordentlig drakt. Matvarer må ikke håndteres med urene hender. Der skal alltid finnes rent vaskevann, såpe og håndklær til bruk for betjeningen, og verten må påse at dette benyttes efter behov. Personer med smittsom, stinkende eller væskende sykdom må ikke tillates å tilberede eller servere mat eller drikke for gjestene.

§ 49. Klæsvask må ikke foregå i herbergers og bevertningers kjøkken.

§ 50. Privetavlukkernes seter og gulv skal rengjøres hver dag. Brukes privetbeholdere skal der daglig anvendes strømidler. Tømming av beholdere skal skje før de blir $\frac{3}{4}$ fulle. Også hvor der finnes binger skal strømidler anvendes, og tømming foretas 4 ganger årlig eller oftere om det er nødvendig for å undgå overfylling. På privetene skal finnes papir. Priveter som ikke får direkte lys utenfra skal oplyses kunstig. Priveter og pissoarer skal legges således og holdes i sådan stand at stank derfra ikke trenger inn i væ-

23 septbr. rølser, kjøkken eller opbevaringssteder for matvarer og heller ikke generer nogen nabo. Helserådet kan gi ytterligere forskrifter for tømning og renhold når det finner det påkrevet.

§ 51. Trekk på møblene skal være av stoff som er lett å holde rent og lett å desinfisere.

§ 52. De forskrifter som gjelder for bevertningssteder gjelder også for forsamlingslokaler hvor der foregår servering.

Kap. XIII.

Særlige forskrifter for skoler, forsamlingshus m. v.

§ 53. Før skolehus (offentlige eller private), forsamlingshus, sykehus, offentlige badeinnretninger og lignende bygninger tas i bruk, skal de være godkjent av helserådet.

§ 54. I skoler skal anbringes de ventilasjonsinnretninger, som helserådet finner nødvendige.

Alle vegger skal være oljemalt.

I skolegangen — som om vinteren bør være oppvarmet — skal også opsettes knaggrekker til ophengning av barnas yttertøi og hodeplagg, som ikke må tas inn i klasserommene.

Det er forbudt å bruke felles skolemateriale som pinner, blyanter, grifler og lignende, men hver elev skal ha sine skrivesaker i eget futteral, som tydelig skal merkes med elevens navn. Futteralet med innhold må desinfiseres, hvis det senere skal brukes av en annen elev. Bøker som er brukt av tuberkuløse barn må ikke brukes av andre skolebarn; de må heller ikke avhendes eller gis bort til andre.

§ 55. Ved hvert skolehus skal der i særskilt bygning innredes de nødvendige priveter, minst ett privet for hver 25 elever. Der skal være særskilte priveter for hvert kjønn og skilt ved tett dobbelt bordvegg, hvor privetet ikke er opført av mur. Åpningen i setene skal være forsynt med tilhengslet lokk. Dessuten skal der for guttene finnes urinsteder som skal ha muret, tett gulv som skråner ned mot avløpet.

Dørene skal være låsbare og holdes låst utenfor skoletiden. Hvert privetrum skal ha tilstrekkelig lys gjennom vindu over hver dør.

Der skal alltid være utlagt papir i privetrummene.

Innredes vannklosetter kan disse legges i skolens kjeller, forsåvidt helserådet i hvert enkelt tilfelle gir tillatelse til det. For øvrig henvises til de i kapitel IV gitte forskrifter for priveter m. v. og til «Forskrifter om renhold i skoler» fastsatt ved kongelig resolusjon av 20 november 1931.

Kap. XIV.

23 septbr.

Forholdsregler ved smittsom sykdom,
dødsfall etc.

§ 56. Ethvert alvorligere sykdomstilfelle som kan antas opstått ved nydelse av giftige, bedervede eller forfalskede nærings- eller nydelsesmidler eller ved benyttelse av gjenstander, som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal av den tilkalte læge straks meldes til helserådets ordfører med angivelse av den antatte årsak og andre fornødne opplysninger. Det samme gjelder sanitære misligheter som antas å stå i forbindelse med eller å kunne fremkalle sykdom.

§ 57. Barn som lider av smittsom sykdom som er gjort til gjenstand for det offentliges særlige forsorg, eller av skurv, skabb, ringorm eller smittsom øienbetendelse tilstedes ikke adgang til skolen før den behandlende læge eller helserådets ordfører har erklært dem friske og smittefri. Helserådets ordfører kan når han finner det påkrevet forby også friske barn av samme familie eller boende i samme hus adgang til skolen i sådanne sykdomstilfelle. Barn som har vært forbudt å søke skolen på grunn av smittsom sykdom i hjemmet må ikke tilstedes adgang til skolen før et tidsrum svarende til sykdommens inkubasjonstid er forløpet, efterat den syke er innlagt på sykehus eller på annen betryggende måte er isolert og desinfeksjon av hjem og klær er foretatt på den av helserådet foreskrevne måte.

§ 58. Ovenstående forskrifter gjelder også lærere og vaktmester i hvis hjem smittsom sykdom er opstått. Bor lærer eller vaktmester på skolen og den syke ikke kan isoleres på betryggende måte er helserådet bemyndiget til å lukke skolen, ialfall så lenge den syke ikke er fjernet og desinfeksjon foretatt. Det samme gjelder hvis der i skolehuset bor andre familier, hos hvem der forekommer smittsom sykdom.

Skolen skal hjemsende ethvert barn, som antas å lide av smittsom sykdom.

Som betryggende isolasjon anses det når den syke er isolert i eget værelse, som ikke må stå i direkte forbindelse med den øvrige leilighet. Noget personlig samkvem må ikke finne sted mellom den syke og den som pleier ham på den ene side og leilighetens øvrige beboere på den annen side. Under samme forhold som barn er forbudt adgang til skolen tilstedes det heller ikke adgang til forsamlingslokaler, kinematografer og lignende.

§ 59. Fartøier som henligger ved nogen av herredets havner og deres besetning er med hensyn til renslighet og

23 septbr. sundhetsforholdene ombord underkåstet helserådets kontroll og bestemmelser.

§ 60. Om ethvert dødsfall som er inntruffet i herredet eller på fartøier innen dette skal, før begravelse kan foregå, skaffes en efter et av helserådet godkjent skjema utferdiget anmeldelse fra autorisert læge.

§ 61. Lik av personer som er døde av smittsom sykdom utenfor herredet må ikke bringes inn i herredet uten tillatelse av helserådets ordfører, og bare under iakttagelse av de forsiktighetsregler som han måtte bestemme.

§ 62. Lik må ikke henligge så lenge at de ved stank eller forråtnelse volder ulempe. Helserådets ordfører kan beordre lik henbragt i likkapellet eller i annet likhus, hvis han finner at de sanitære forhold gjør det utilrådelig å la det ligge i hjemmet.

§ 63. Efter dødsfall av smittsom sykdom skal sykeværelset desinfiseres før det tas i bruk igjen.

§ 64. Når tæringssyk flytter skal dette meldes til helserådets ordfører. Meldeplikt har både den huseier fra hvem den syke flytter, og den huseier til hvem han flytter. Før frnaflyttede rum igjen tas i bruk skal de desinfiseres og rengjøres.

Kap. XV.

Almindelige bestemmelser.

§ 65. Helserådets ordfører kan alltid treffe avgjørelse på helserådets vegne, hvor en hurtig avgjørelse kreves, og der ikke er tid til å få bragt saken inn for det samlede helseråd. Dette gjøres senere så snart som mulig.

§ 66. Hus- og grunneiere er ansvarlig for at alle de plikter oppfylles som disse forskrifter pålegger dem og skal ikke kunne undskylde sig med forsømmelse fra sine folk eller leieboeres side.

Er eieren ikke bosatt i herredet må han for helserådet opgi en der bosatt person, som på hans vegne skal sørge for at disse plikter oppfylles. Forsømmes disse blir dog ansvaret hvilende på eieren, medmindre helserådet har gått med på at stedfortrederen skal ha ansvaret, og denne skriftlig har erklært sig villig dertil.

Denne innrømmelse kan dog tas tilbake.

§ 67. Helserådet bestemmer hvilke strøk skal anses for bymessig eller tett bebyggede.

§ 68. Undlater nogen innen den frist som settes av helserådet å utføre noget som påhviler ham efter disse forskrifter eller efter helserådets lovlig fattede beslutning, kan

helserådet la foranstaltningene utføre på vedkommendes be- 23 septbr.
kostning.

§ 69. Helserådet kan i særlige tilfelle tilstede avvikelser fra disse forskrifter.

§ 70. Overtredelse av disse forskrifter eller av de beslutninger som helserådet har fattet med hjemmel i disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 71. Ovenstående helseforskrifter trer i kraft 3 måneder efterat de har fått kongelig stadfestelse. De trykkes i et tilstrekkelig antall for herredskassens regning og hvert hjem i herredet får sig gratis tilstillet et eksemplar hvert 5te år.

Kongelig resolusjon.

23 septbr.

I medhold av § 39 i lov om laks- og sjøørretfiskeriene m. v. av 27 februar 1930 meddeles inntil videre dispensasjon fra forbudet i nevnte lovs § 24 første avsnitt siste punktum mot å bruke kilenot i vann (innsjøer) hvori laks går forsåvidt angår Eidsvatnet og Grungstadvatnet i Overhalla og Høylandet herreder på følgende vilkår:

1. Kilenot må ikke benyttes på andre fiskeplasser enn sådanne hvor dette redskap bevislig var brukt før 1928.
2. Ukefredningen for fangst med kilenot i disse vann (lakselovens § 20) skal være fra fredag kl. 18 til tirsdag kl. 18.
3. Overtredelse av foranstående bestemmelser er belagt med straff.

Kongelig resolusjon.

23 septbr.

Tolltariffens grunnsats kr. 0,30 pr. kg. for saltet fårekjøtt i tønner nedsettes inntil videre til kr. 0,15 pr. kg. fra og med 24 september 1932 å regne.

Rettelse.

Side 770. I kongelig resolusjon av 9 september 1932 om håndverkslovens innførelse i Odda står — overensstemmende med Handelsdepartementets manuskript — «lensmannen i Vågsøy» istedenfor riktig «lensmannen i Odda».

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard